

ZARZĄD WOJEWÓDZTWA OPOLSKIEGO

DRW-I.0003.4.2017.JR

Opole, dnia 27 lipca 2017 roku

Pani
Elżbieta Kurek
Radna Województwa Opolskiego

W odpowiedzi na Pani interpelację z dnia 5 lipca 2017 r. w sprawie *zadbania o populację pszczół w województwie opolskim* poniżej przedstawiam informacje w przedmiotowej sprawie.

Z uwagi na fakt, że nadzór nad stosowaniem środków ochrony roślin należy do zadań ustawowych Państwowej Inspekcji Ochrony Roślin i Nasiennictwa Departament Rolnictwa i Rozwoju Wsi pismem nr DRW-I.0003.4.2017.JR z dnia 10 lipca 2017 r. zwrócił się do Wojewódzkiego Inspektora Ochrony Roślin i Nasiennictwa w Opolu o udzielenie informacji dotyczących używania w regionie opolskim neonicotynoidów oraz czy ich stosowanie jest łączone z boskalidem. W zakresie pytania dotyczącego oskarżeń hodowców pszczół o zatrucie owadów pestycydami Departament Rolnictwa i Rozwoju Wsi pismem nr DRW-I.0003.4.2017.JR z dnia 10 lipca 2017 r. zwrócił się do Wojewódzkiego Związku Pszczelarzy w Opolu. Ponadto wystąpiono o udzielenie odpowiedzi do Departamentu Współpracy z Zagranicą i Promocji Regionu w zakresie propagowania sadzenia roślin miododajnych w ramach marki „Kwitnące Opolskie”, natomiast do Biura Skarbu Województwa o możliwości sadzenia roślin miododajnych na nieruchomościach będących własnością Województwa Opolskiego.

Wojewódzki Inspektor Ochrony Roślin i Nasiennictwa w Opolu przy piśmie nr WOR.021.7.2017 z dnia 19 lipca 2017 r. przedstawił informacje dotyczące: monitorowania zużycia środków ochrony roślin, prowadzonych kontroli prawidłowości stosowania środków ochrony roślin pod względem zagrożeń dla pszczół i innych zapylaczy. oraz przypadków zatruc pszczół w latach 2013 – 2016 w województwie opolskim, jak również załączył sprawozdanie pn. „Monitorowanie stanu zdrowotnego i strat rodzin pszczelich w krajowych pasiekach” (załącznik nr 1). Wojewódzki Zarząd Pszczelarzy w Opolu przy piśmie z dnia 21 lipca 2017 r. przedłożył informacje nt. strat w pasiekach w ostatnich latach (załącznik nr 2).

Jak wynika z informacji uzyskanych z Departamentu Współpracy z Zagranicą i Promocji Regionu UMWO w roku 2016 zrealizowano Konkurs Bioróżnorodne Opolskie jako VII edycję konkursu „Kwitnące Opolskie” na ukwiecanie Województwa Opolskiego w ramach Projektu „Ochrona trzmiela i siedlisk z nim związanych oraz promowanie postaw społecznych sprzyjających ochronie bioróżnorodności w Województwie Opolskim” współfinansowanego przez Unię Europejską ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Opolskiego na lata 2014 - 2020.

Celem konkursu „Bioróżnorodne Opolskie” było wyłonienie ukwieconych i zadbanych posesji prywatnych oraz terenów i obiektów publicznych w Województwie Opolskim ze szczególnym uwzględnieniem nasadzeń roślin miododajnych. Zadaniem konkursu było zbudowanie pozytywnego wizerunku województwa opolskiego jako regionu pięknego, zadbanego, czystego, wygodnego do bycia i życia, a także propagowanie idei zmierzającej do ochrony siedlisk trzmiela.

Tym samym konkurs umożliwił ukazanie bogactwa przyrodniczego środowiska związanego z życiem trzmieli i siedlisk z nim związanych. Konkurs w swym założeniu miał zachęcić mieszkańców do rozpowszechnienia idei nasadzeń roślin miododajnych, a także dać im możliwość bezpośredniego wpływu na wygląd estetyczny okolicy, wzmacniając dodatkowo poczucie przynależności do danej społeczności lokalnej. Miał także promować postawy społeczne sprzyjające ochronie bioróżnorodności, oraz zabudowę opolskiej wsi i jej walory przyrodnicze. Działania podejmowane w ramach realizacji konkursowego celu mają powodować pobudzenie aktywności oraz wpływać na wzrost świadomości ekologicznej.

Konkurs obejmował następujące kategorie: „Bioróżny obiekt prywatny” oraz „Bioróżny obiekt dostępny”. Do jury konkursu powołano p. Annę Miżejewską - Prezes Stowarzyszenia Arcona, która dostarczyła jurorom tabelę kwitnień oraz listę roślin miododajnych. W kryteriach ocen zgłoszonych 26 obiektów znalazły się elementy dot. w/w nasadzeń. Jury zaobserwowało wiele postaw świadczących o tym, że nasadzenia miododajne były efektem ogłoszonego konkursu.

W bieżącej edycji konkursu zastosowano te same kryteria, zgłoszono 40 kandydatów, trwają wyjazdy jurorów do zgłoszonych obiektów. Rozstrzygnięcie

konkursu odbędzie się podobnie jak w roku ubiegłym 2 października w Muzeum Wsi Opolskiej podczas Targów Miodu.

Z informacji uzyskanych z Biura Skarbu Województwa wynika, że w prowadzonych obecnie inwestycjach w Zamku w Mosznej (jedyna inwestycja na zasobie nierozdysponowanym prowadzona przez BSW) nie ma możliwości uwzględnienia nasadzeń roślin miododajnych, gdyż park w Mosznej jest wpisany do rejestru zabytków, a nasadzenia są głównie odtworzeniem istniejącego drzewostanu, zgodnie z zaleceniami Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków. Biuro Skarbu Województwa nie ma również wpływu na ewentualne nasadzenia zastępcze prowadzone przez Zarząd Dróg Wojewódzkich przy istniejących drogach, których ilość jest niewielka, gdzie ze względów praktycznych nasadzone są zazwyczaj drzewa niskie. Ponadto z uwagi na fakt, że większość realizowanych inwestycji drogowych prowadzonych jest w trybie specustawy drogowej tym samym przy prowadzonej wycince drzew nie ma obowiązku nasadzeń zastępczych.

Ponadto informuję, że w ramach projektu "Bioróżnorodność Opolszczyzny - skarbem dziedzictwa przyrodniczego" realizowanego przez Departament Rolnictwa i Rozwoju Wsi w 2016 roku założono 33 sady, w tym nasadzono 555 drzew owocowych stanowiących pożytek dla pszczół. Natomiast w 2017 r. jesienią planuje się nasadzenia w formie 18 sadów i 24 zadrzewień, w tym: 2552 drzewka (m.in. czereśnia, śliwa, głóg, morwa, jaśminowiec).

Z poważaniem

Załącznik:

1. Pismo nr WOR.021.7.2017 z dnia 19 lipca 2017 r. Wojewódzkiego Inspektora Ochrony Roślin i Nasiennictwa wraz z załącznikami
2. Pismo z dnia 21 lipca 2017 r. Wojewódzkiego Związku Pszczelarzy w Opolu

Członek Zarządu Województwa

Opolskiego

Antoni Konopka

WOJEWÓDZKI INSPEKTORAT OCHRONY ROŚLIN I NASIENICTWA
w Opolu

WOR.021.7.2017

Opole, 19 lipca 2017 r.

**Pan Wiesław Kryniewski
Dyrektor Departamentu
Rolnictwa i Rozwoju Wsi
Urząd Marszałkowski
Województwa Opolskiego
ul. Hallera 9
45 - 867 Opole**

W odpowiedzi na Pana pismo z dnia 10 lipca 2017 roku Nr DRW-I.0003.4.2017.JR dotyczące interpelacji Pani Elżbiety Kurek – Radnej Województwa Opolskiego w sprawie zadbania o populację pszczół w województwie opolskim Wojewódzki Inspektorat Ochrony Roślin i Nasiennictwa w Opolu przedstawia co następuje.

Jak już nadmienialiśmy we wcześniejszej korespondencji przekazanej przy piśmie nr WOR.021.4.2017 z dnia 3 lipca 2017 roku do zadań ustawowych Państwowej Inspekcji Ochrony Roślin i Nasiennictwa zgodnie z art. 80 pkt. 13 ustawy o ochronie roślin (Dz. U. z 2016 roku, poz. 2041 ze zm.) należy monitorowanie zużycia środków ochrony roślin. Jednak nie posiadamy szczegółowych danych dotyczących zużycia konkretnych środków ochrony roślin czy też substancji czynnych. Tabela dotycząca zużycia środków ochrony roślin z podziałem na grupy upraw zaktualizowana na koniec 2016 roku została również wcześniej przekazana.

Ponadto wskazujemy iż zgodnie z art. 73 pkt 2 ustawy o środkach ochrony roślin (Dz. U. z 2017 roku, poz. 50) jednym z obowiązków Inspekcji jest gromadzenie informacji o zatruciach pszczół środkami ochrony roślin. Wykaz zgłoszeń podejrzeń zatrucia pszczół wskutek nieprawidłowości przy stosowaniu środków ochrony roślin oraz podjętych działań przez Inspekcję przedstawia załączona do niniejszego pisma Tabela – Informacje dotyczące przypadków zatruc pszczół w latach 2013 – 2016.

Inspekcja zgodnie z wytycznymi do Planu kontroli na 2017 rok prowadzi również kontrole prawidłowości stosowania środków ochrony roślin pod względem zagrożeń dla pszczół i innych zapylaczy poprzez:

- a) zintensyfikowane kontrole prawidłowości stosowania środków ochrony roślin w okresie kwitnienia sadów oraz rzepaku (w okresie od marca do czerwca 2017 roku przeprowadzono 81 kontroli w trakcie wykonywania zabiegów na polach);
- b) podejmowanie niezwłocznie działania w przypadku otrzymania zgłoszeń upadku pszczół;
- c) uczestnictwo w postępowaniach wyjaśniających dotyczących zatruc pszczół (Komisje powoływane przez Urzędy Gmin);
- d) nadzór nad przestrzeganiem przepisów rozporządzeń wykonawczych Komisji (UE) nr 485/2013 z dnia 24 maja 2013 r. zmieniających rozporządzenie wykonawcze (UE) nr 540/2013 w odniesieniu do warunków zatwierdzania substancji czynnych: klotianidyna, tiametoksam i imidachlopryd (neonikotynoidy) oraz zabraniających stosowania i sprzedaży nasion zaprawionych środkami ochrony roślin zawierającymi te substancje czynne w ramach prowadzonych kontroli w zakresie wprowadzania do obrotu i stosowania środków ochrony roślin oraz zaprawiania nasion.

Od dnia 14 czerwca 2011 roku, w związku z wejściem w życie przepisów rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady 1107/2009 (WE) z dnia 21 października 2009 r. dotyczącego wprowadzania do obrotu środków ochrony roślin i uchylającego dyrektywy Rady 79/117/EWG i 91/414/EWG, które reguluje m.in. zasady stosowania środków ochrony roślin stosowanie przez rolników dawek środków ochrony roślin niższych niż wskazane w etykietach tych środków lub łączenie ich z innymi agrochemikaliami nie jest sprzeczne z prawem. Nie posiadamy natomiast informacji w zakresie łącznego stosowania przez użytkowników profesjonalnych środków ochrony roślin.

Ponadto udostępniamy do wiadomości sprawozdanie z realizacji zadania 42. Monitorowanie stanu zdrowotnego i strat rodzin pszczelich w krajowych pasiekach

wykonane przez Państwowy Instytut Weterynaryjny – Państwowy Instytut Badawczy w Puławach w ramach programu wieloletniego „Ochrona zdrowia zwierząt i zdrowia publicznego”, z którego wynika, iż w 2014 roku przebadany został materiał pobrany z 33 powiatów, w których wystąpiło podejrzenie zatrucia pszczół na skutek zabiegów środkami ochrony roślin. W województwie opolskim badaniami objęte zostały 2 powiaty głubczycki i prudnicki, w których nie potwierdzono zatruc pszczół środkami ochrony roślin.

Opolski Wojewódzki Inspektor
Ochrony Roślin i Nasiennictwa

w Opolu

Izabela Kik

Załączniki:

1. Informacje dotyczące przypadków zatruc pszczół w latach 2013-2016
2. Sprawozdanie z realizacji zadania 42. Monitorowanie stanu zdrowotnego i strat rodzin pszczelich w krajowych pasiekach

Informacje dotyczące przypadków zatruc pszczoł w latach 2013-2016

Liczba zgłoszonych do WIORiN przypadków zatrucia pszczoł środkami ochrony roślin	Liczba postępowań z udziałem pracowników WIORiN	Liczba pobranych próbek materiału roślinnego na pozostałości środków ochrony roślin w trakcie prowadzonych postępowań	Informacja o efektach końcowych prowadzonych postępowań
7	6	0	<p>2016 rok Na terenie województwa opolskiego przyjęto 7 zgłoszeń dotyczących podejrzenia w zakresie nieprawidłowości stosowania środków ochrony roślin mogących skutkować zatruciem pszczoł. Przeprowadzono 13 kontroli (protokół kontroli). Jedno zgłoszenie przekazano do WIORiN we Wrocławiu, gdyż rolnik zamieszkiwał na terenie woj. dolnośląskiego, a zabiegi przeprowadzał na polach w województwie opolskim. W związku z przeprowadzonymi kontrolami w 5 przypadkach (kontrolach) stwierdzono 7 nieprawidłowości dot. - stosowania przez użytkownika profesjonalnego środków ochrony roślin nie legitymującego się aktualnym zaświadczeniem o ukończeniu szkolenia (art. 41 ustawy z dnia 8 marca 2013 roku o środkach ochrony roślin) - 1 nieprawidłowość; - stosowanie środków ochrony roślin sprzętem nie posiadającym aktualnych badań potwierdzających sprawność techniczną (art. 48 ustawy z dnia 8 marca 2013 roku o środkach ochrony roślin) - 1 nieprawidłowość; - stosowania środków ochrony roślin niezgodnie z etykietą - instrukcją stosowania (art. 31 rozporządzenia 1107/2009) - 4 nieprawidłowości; - stosownie środków ochrony roślin bez zachowania odległości co najmniej 20 m od pasieki (§2 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia MRiRW z dn. 31.03.2014 r. w sprawie warunków stosowania środków ochrony roślin) - 1 nieprawidłowość. Nałożono grzywny w formie mandatów karnych na łączną kwotę 1650 zł. W pozostałych przypadkach nie stwierdzono nieprawidłowości w zakresie stosowania środków ochrony roślin.</p>
8	8	0	<p>2015 rok Na terenie województwa opolskiego przyjęto 8 zgłoszeń dotyczących podejrzenia w zakresie nieprawidłowości stosowania środków ochrony roślin mogących skutkować zatruciem pszczoł. Przeprowadzono 11 kontroli (protokół kontroli). W związku z przeprowadzonymi kontrolami w 5 przypadkach (kontrolach) stwierdzono 7 nieprawidłowości dot. - stosowania przez użytkownika profesjonalnego środków ochrony roślin nie legitymującego się aktualnym zaświadczeniem o ukończeniu szkolenia (art. 41 ustawy z dnia 8 marca 2013 roku o środkach ochrony roślin) - 2 nieprawidłowości; - stosowania środków ochrony roślin niezgodnie z etykietą - instrukcją stosowania (art. 31 rozporządzenia 1107/2009) - 3 nieprawidłowości; - stosownie środków ochrony roślin bez zachowania odległości co najmniej 20 m od pasieki (§2 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia MRiRW z dn. 31.03.2014 r. w sprawie warunków stosowania środków ochrony roślin) - 2 nieprawidłowości. Nałożono grzywny w formie mandatów karnych na łączną kwotę 900 zł, a w przypadkach stwierdzenia wykonywania zabiegów przez osoby nielegitymujące się aktualnym zaświadczeniem o ukończeniu szkolenia w zakresie stosowania środków ochrony roślin wszczęto postępowania administracyjne celem wydania decyzji o zakazie wykonywania czynności określonych w art. 41 w/z z art. 66 ustawy o środkach ochrony roślin. W pozostałych przypadkach nie stwierdzono nieprawidłowości w zakresie stosowania środków ochrony roślin.</p>
18	18	0	<p>2014 rok Na terenie województwa opolskiego przyjęto 18 zgłoszeń dotyczących podejrzenia w zakresie nieprawidłowości stosowania środków ochrony roślin mogących skutkować zatruciem pszczoł. Przeprowadzono 15 kontroli (protokół kontroli), w dwóch przypadkach przeprowadzono postępowania wyjaśniające w ramach prewencji (notatka służbowa) oraz w jednym przypadku uczestniczono w powołanej Komisji. W związku z przeprowadzonymi kontrolami w 7 przypadkach (kontrolach) stwierdzono 10 nieprawidłowości dot. - stosowania przez użytkownika profesjonalnego środków ochrony roślin nie legitymującego się aktualnym zaświadczeniem o ukończeniu szkolenia (art. 41 ustawy z dnia 8 marca 2013 roku o środkach ochrony roślin) - 3 nieprawidłowości; - stosowania środków ochrony roślin przy użyciu sprzętu przeznaczonego do stosowania środków ochrony roślin, który nie posiadał aktualnych badań sprawności technicznej (art. 48 ww. ustawy) - 3 nieprawidłowości; - stosowania środków ochrony roślin niezgodnie z etykietą - instrukcją stosowania (art. 31 rozporządzenia 1107/2009) - 3 nieprawidłowości; - braku prowadzenia dokumentacji, o której mowa w art. 67 rozporządzenia 1107/2009 - 1 nieprawidłowość. Nałożono grzywny w formie mandatów karnych na łączną kwotę 2 500 zł, a w przypadkach stwierdzenia wykonywania zabiegów przez osoby nielegitymujące się aktualnym zaświadczeniem o ukończeniu szkolenia w zakresie stosowania środków ochrony roślin wszczęto postępowania administracyjne celem wydania decyzji o zakazie wykonywania czynności określonych w art. 41 w/z z art. 66 ustawy o środkach ochrony roślin. W pozostałych przypadkach nie stwierdzono nieprawidłowości w zakresie stosowania środków ochrony roślin. W jednym przypadku pracownicy Oddziału uczestniczyli w pracach Komisji powołanej przez Urząd Miasta w Kluczborku w sprawie przyczyn zatrucia pszczoł w pasiece. W związku z brakiem sprawcy właściciel pasieki nie zdecydował się na badania toksykologiczne. Pasieka nie była ubezpieczona. Właściciel oświadczył, że nie będzie wnosił roszczeń o odszkodowanie.</p>
8	8	1 oraz 1 próba gleby (na zlecenie)	<p>2013 rok W związku z prowadzonymi postępowaniami przeprowadzone zostały kontrole prawidłowości stosowania środków ochrony roślin. Czynności kontrolne nie potwierdziły wytrucia pszczoł w skutek niewłaściwego stosowania środków ochrony roślin. W jednym przypadku w związku ze stwierdzeniem stosowania - przez pracownika zatrudnionego w gospodarstwie - środka ochrony roślin Proteus 110 OD niezgodnie z zapisami treści etykiety instrukcji stosowania skierowany został wniosek o ukaranie do sądu.</p>

Opole, dn. 21.07.2017r.

WOJEWÓDZKI ZWIĄZEK PSZCZELARZY
ul. Katowicka 39
45-061 OPOLE
tel. 077/ 44-25-680
NIP 754-13-07-156

**Urząd Marszałkowski Województwa
Opolskiego**

Departament Rolnictwa i Rozwoju Wsi

Ul. Piastowska 14

45-082 Opole

W nawiązaniu do pisma DRW-1.003.4.2017 z dnia 10.07.2017r. informuję, że straty w pasiekach w ostatnich latach sięgają corocznie 30% stanu, a w niektórych pasiekach nawet 70%. Niewykluczone jest, że straty te poza stratami spowodowanymi przez roztocz warroa destructor są też zwiększone przez stosowanie w rolnictwie wymienionych neonikotynoidów oraz nadmiernym stosowaniem ogólnie pojmowanych środków chemicznych do zwalczania szkodników i chwastów jak również ich niewłaściwym stosowaniu (pora dnia, warunki pogodowe).

Z poważaniem

PREZES ZARZĄDU
Wojewódzkiego Związku Pszczelarzy
w Opolu

mgr Władysław Gmyrek